KOMISJONI OTSUS (EL) 2015/547,

1. aprill 2015,

ohutusnõuete kohta, millele peavad vastama korstnata piirituskaminaid käsitlevad Euroopa standardid vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivile 2001/95/EÜ üldise tooteohutuse kohta

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 3. detsembri 2001. aasta direktiivi 2001/95/EÜ üldise tooteohutuse kohta, ([1]) eriti selle artikli 4 lõike 1 punkti a,

ning arvestades järgmist:

(1) Toodetelt, mis vastavad direktiivi 2001/95/EÜ alusel koostatud ja *Euroopa Liidu Teatajas* avaldatud Euroopa standardid üle võtnud siseriiklikele standarditele, eeldatakse ohutust.

(2) Euroopa standardid tuleb koostada nende nõuete alusel, mille eesmärk on tagada, et standarditele vastavad tooted täidavad direktiivi 2001/95/EÜ artiklis 3 sätestatud üldist ohutusnõuet.

(3) Korstnata piirituskaminate kohta puuduvad Euroopa standardid, kuigi tehtud uuringute kohaselt on nendega seotud mitmesugused ohud ([2]) ([3]). Mitmed mudelid on ehitatud eemaldatava kütusemahutiga, mis paigutatakse kamina sees olevasse pessa, kuhu paigutamise käigus võib mahutist kütust loksuda. Mahaloksunud kütus võib aurustuda, selle temperatuur võib tõusta ning kütus võib süttida ning äkilise leegiga põleda. Leegid võivad kasutajat põletada või ümbritseva materjali süüdata. Etanoolkamina täitmine, kui see on veel kuum, on väga ohtlik, kuna etanool võib kiiresti aurustuda, süttida ja põhjustada plahvatuse. Põrandal vabalt seisvad mudelid võidakse paigutada süttivatele materjalidele liiga lähedale ning selle tagajärjel võib tekkida tulekahju. Seinamudelite vale paigaldamine võib põhjustada ülekuumenemist ning selle tagajärjel võib töötav kamin seinast eralduda ([4]). Lisaks võivad keset põrandat seisvad mudelid ümber kukkuda. Kui nii juhtub, voolab põlev kütus kaminast välja ja tuli levib kogu ümbritsevasse ruumi.

(4) Kütuste põletamine korstnata piirituskaminates võib olla ohtlik inimeste tervisele. Mittetäieliku põlemise korral moodustub toksiline ühend süsinikmonooksiid. Täieliku põlemise korral moodustub süsinikdioksiid, mis on tervisele ohtlik ja võib põhjustada hingeldamist.

(5) Peale selle ei ole korstnata kaminate paigaldamise puhul nõutav asjaomaste asutuste kontroll.

(6) Seepärast on asjakohane määrata kindlaks vajalikud nõuded, millega tagatakse korstnata piirituskaminate vastavus direktiivi 2001/95/EÜ artiklis 3 sätestatud üldisele ohutusnõudele.

(7) Käesoleva otsusega ette nähtud meetmed on kooskõlas üldise tooteohutuse komitee arvamusega,

([1]) EÜT L 11, 15.1.2002, lk 4.
([2]) Storesund A. K, Mai T. T. & Sesseng C, 2010, „Etanoolil töötavad korstnata kaminad. Hindamine", SINTEF. http://nbl.sintef.no/publication/lists/docs/NBL_A09127.pdf.
([3]) http://www.sik.dk/content/download/5561/77087/version/1/file/Report+-+Bio+fireplaces+-+v5-3+(2).pdf.
([4]) http://www.cpsc.gov/CPSCPUB/PREREL/prhtml11/11164.html.

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Mõiste

Käesolevas otsuses kasutatakse järgmist mõistet:

„korstnata piirituskamin" – seade, mis:

a) tekitab alkoholi põletamise käigus dekoratiivse leegi, kuid ei sobi esmaseks kütmiseks, ning

b) ei ole ette nähtud suitsulõõriga ühendamiseks.

Artikkel 2

Reguleerimisala

Käesolevat otsust kohaldatakse kõigi koduste korstnata kaminate ja nende lisatarvikute suhtes, kui need on ette nähtud kasutamiseks sisetingimustes. Kaminad, mille kütusekambri maht on alla 0,2 liitri, mis on ette nähtud söögi valmistamiseks või söögi soojas hoidmiseks, ei kuulu käesoleva otsuse kohaldamisalasse.

Artikkel 3

Ohutusnõuded

Käesoleva otsuse lisas on sätestatud artiklis 1 nimetatud korstnata piirituskaminate ohutuse erinõuded, mis peavad vastama direktiivi 2001/95/EÜ artikli 4 kohastele Euroopa standarditele.

Artikkel 4

Jõustumine

Käesolev otsus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Brüssel, 1. aprill 2015

Komisjoni nimel

president

Jean-Claude JUNCKER

LISA

KORSTNATA PIIRITUSKAMINATE OHUTUSE ERINÕUDED

1.1. **Ehitus- ja projekteerimisnõuded**

Üldnõuded

Kodukasutuseks ette nähtud korstnata piirituskaminate suurim kütusetarbimine peab vastama soojusvõimsusele 4,5 kW.

Korstnata piirituskamin peab olema valmistatud materjalist, mis ei deformeeru jaotises „Pinnatemperatuurid" loetletud kõrgeimate lubatud temperatuuride juures. Materjalid peavad olema piisavalt vastupidavad valitsevatele termilistele, mehhaanilistele ja keemilistele tingimustele.

Kui kasutatakse turvaklaase, peab nende ehitus ja kamina külge kinnitus olema sellised, et need peaksid vastu temperatuurile, millega need kokku puutuvad.

Dekoratiivsete elementide, nt keraamiliste halgude või kivikeste kasutamine ei ole lubatud leegiga kokkupuute kohas.

Korstnata piirituskaminad tuleb projekteerida nii, et oleks välditud juhuslik taassüttimine või tule tagasilöök.

Kütuste põletamine korstnata piirituskaminates ei tohi olla ohtlik inimeste tervisele.

Korstnata piirituskaminad tuleb projekteerida nii, et oleks välditud mahaloksunud kütuse kogunemine seadme sees olevatesse suletud õõnsustesse, kust see võiks aurustuda ja põhjustada plahvatuse.

Seade peab olema ehitatud nii, et oleks välditud kütuse lekkimine.

Stabiilsus

Korstnata piirituskamina tahtmatu liigutamine või kallutamine selle töö ajal ei tohi vähendada ohutust.

Ratastel seadmed peavad olema varustatud kergesti lukustatavate piduritega.

Vabalt seisvate korstnata piirituskaminatele tuleb paigaldada toed, mis hoiaksid ära kamina ümberminemise, ning kaminate stabiilsust tuleb kontrollida löögikatsega. Kui kamin seda katset ei läbi, tuleb selle ehitust muuta nii, et see oleks ohutu igal ajal.

Samuti kontrollitakse löögikatsega kinnitatavate kaminate stabiilsust. Seinakonksud peavad olema ehitatud nii, et oleks välditud seadme konksude otsast ära tulemine tahtmatu ülespoole tõuke teel.

Tarvikud (nt rattad või käepidemed), mis hõlbustavad kamina liigutamist

Korstnata piirituskaminad, millel on nende liigutamiseks rattad ja/või käepidemed, tuleb projekteerida nii, et tuli peab enne kamina liigutamist olema kustunud.

Süütamine

Korstnata piirituskamina süütamisel peab kasutajal olema võimalik olla seadmest horisontaalselt ohutus kauguses. Teise võimalusena võib korstnata piirituskaminal olla ohutu sisseehitatud süüteseade.

Töötamine põlemise ajal

Korstnata piirituskamin peab põlema ühtlase leegiga, mis ei tekita tahma. Põlemise ajal peab kütusetarbimine olema ühtlane ega tohi tekkida põleti kontrolli alt väljumise ohtu.

Kustutamine

Kasutaja peab korstnata piirituskaminat saama igal ajal ohutult kustutada.

Taassüütamine

Korstnata piirituskamina konstruktsioon peab lubama seda ohutult taassüüdata, isegi kui mahuti ei ole täis.

Ohtliku taassüütamise ärahoidmine

Korstnata piirituskamina taassüütamine ei tohi olla võimalik enne, kui kõik seadme osad, sealhulgas põleti, on saavutanud ohutu temperatuuri 60 °C või alla selle. Kasutamisjuhendis peab olema teave selle kohta, kui kaua kulub kamina piisavaks jahtumiseks, et seda võiks ohutult taassüüdata, nii et kasutajal ei tekiks ahvatlust kaminat sunniviisiliselt taassüüdata, moonutades ohutusseadet, mis takistab taassüütamist ohtliku temperatuuri juures.

Täitmine ja kütuse lisamine

Korstnata piirituskamina konstruktsioon peab olema selline, et kamina täitmine ja kütuse lisamine oleks ohutu, ning kütuse lisamine kamina põlemise ajal peab olema takistatud.

Korstnata piirituskamina kasutusjuhendis tuleb märkida, et mahutit ei tohi täita põlemise ajal. See teave tuleb esitada selgelt ja kasutajate tähelepanu tuleb sellele juhtida. Lisaks tuleb sama teave sobivate hoiatusmärkide abil esitada nähtavalt ka seadmel.

Juurdepääsetavad pinnad

Kui kamin on paigaldatud tootja juhendi kohaselt, ei tohi kasutajal olla võimalik juhuslikult kokku puutuda leegi, põleti ega kamina mõne muu aktiivse või kuuma pinnaga.

Pinnatemperatuurid

Juurdepääsetavad pinnad, välja arvatud aktiivsed pinnad, ei tohi ületada ohutuid temperatuure korstnata piirituskamina töötamise ajal.

Temperatuuri tõus (mõõdetuna algtemperatuurist süütamisel) pindadel, mis ei ole ette nähtud puudutamiseks kamina töötamise ajal, ei tohi ületada:

— 60 K metall- või metalliliste pindade puhul;

— 65 K emaileeritud metallpindade puhul;

— 80 K klaas- ja keraamiliste pindade puhul;

— 100 K plastpindade puhul ning

— 70 K muust materjalist pindade puhul.

Temperatuuri tõus (mõõdetuna algtemperatuurist süütamisel) pindadel, mis on ette nähtud puudutamiseks kamina töötamise ajal, st pinnad, mida kasutajal võib olla vaja puutuda kamina käitamiseks, ei tohi ületada:

— 35 K metall- või metalliliste pindade puhul;

— 45 K emaileeritud metall- ja keraamiliste pindade puhul ning

— 60 K plast- või samalaadsest materjalist pindade puhul.

Kõnealuseid piirnorme kohaldatakse ka leegist 50 mm ulatuses olevate pindade ja õhuruumi suhtes.

Eelnevast nõudest tehakse erand klaaspindade (nt turvaklaasid) ja selliste kinnituste suhtes, mille puhul on mõistlikult eeldada, et need on tulised, kuna asuvad lahtise leegi lähedal.

Põranda või lauaga kokkupuute punktis ei tohi kamina aluspinna temperatuur ületada toatemperatuuri rohkem kui 65 K võrra.

Lisaks nõudele, et toatemperatuuri ei tohi ületada 65 K võrra, kehtestatakse järgmine kõrgeim temperatuur, mida ei tohi mingil juhul ületada: põranda või lauaga kokkupuute punktis ei tohi kamina aluspinna temperatuur tõusta üle 85 °C, sõltumata toatemperatuurist.

Kõrval olevate seinte temperatuur ei tohi ületada toatemperatuuri rohkem kui 65 K võrra ja ei tohi mingil juhul tõusta üle 85 °C.

Käepidemete ja nuppude puhul, mis on ette nähtud kasutamiseks kamina tavapärase käitamise juures, tuleb temperatuuripiirid sätestada vastavalt asjakohastele juhenddokumentidele, nt Ceneleci juhend 29, vastavalt materjalile, millest need on tehtud. Selliste osade temperatuuri piirnormid on madalamad kui eespool osutatud temperatuurid.

Kütusemahuti ja kütusesüsteem

Seadme suurim kütusemahutavus peab olema piiratud vastavalt tulekahju- ja plahvatusohule.

Käesolevas standardis nõutakse, et kõik katsed tehakse selliselt, et kütusepaak on täidetud mahuni, mis on konkreetses olukorras potentsiaalselt kõige ohtlikum.

Kütusemahuti peab olema ehitatud nii, et oleks välditud kütuse lekkimine. Kütuse mahavalgumine või sellega ületäitmine ei tohi vähendada seadme ohutust.

Kütusesüsteem ja tihendid peavad olema mehaaniliselt piisavalt tugevad, et vastu pidada tavapärase eeldatava kasutamisega kaasnevale pingele. Süsteem peab olema piisavalt korrosioonikindel, et taluda pikaajalist mõju, mida avaldab kokkupuude kasutatava kütusega. Põleti konstruktsioon peab ära hoidma korrosiooni tekke.

Laste ohutus

Korstnata piirituskamin peab olema projekteeritud nii, et oleks välditud laste kokkupuude kütusega ja/või leegiga.

1.2. **Kamina paigaldamiseks kasutatav varustus ja tarvikud**

Paigaldussüsteemid

Korstnata piirituskaminaga kaasnevad paigaldussüsteemid peavad olema mehaaniliselt piisavalt tugevad ja vastupidavad kõrgele temperatuurile, et toestada kaminat ohutult kogu selle eeldatava kasutusaja jooksul.

Kui seade on ette nähtud põrandale, lakke või seinale kinnitamiseks, peab selle kinnitus- või paigaldussüsteem olema projekteeritud nii, et oleks välditud seadme tahtmatu lahtitulemine.

Tüüblid ja liitmikud

Kui korstnata piirituskaminaga on kaasas tüüblid ja liitmikud, peavad need olema nõuetekohase pikaajalise mehaanilise tugevuse ja termilise vastupidavusega.

Kasutusjuhendis tuleb hoiatada kasutajat, et kasutataks ainult kaminaga kaasas olevaid tüübleid ja liitmikke või selliseid, millel on nõuetekohane mehaaniline tugevus ja termiline vastupidavus.

1.3. **Lisaseadmed**

Seadmele tuleb paigaldada või sellega peab kaasas olema ohutu süütamise ja kustutamise varustus.

1.4. **Heitkogused**

Korstnata piirituskaminad tuleb ehitada nii, et oleks ära hoitud oht inimeste tervisele, mis võib tuleneda kütuse põlemisest või muudest heidetest. See tuleb tagada põhimõtteliselt ohutu konstruktsiooni ja ehitusega või, kui see ei ole võimalik, siis piisavate kaitsemeetmetega, sealhulgas häiresignaalidega või kasutajatele esitatava teabe abil.

Standardis tuleks eelkõige käsitleda järgmist:

— süsinikmonooksiid ja süsinikdioksiid (CO, CO_2);

— lämmastikoksiidid, nt NO, NO_2 ja NO_X;

— aldehüüdid, nt formaldehüüd;

— lenduvad orgaanilised ühendid;

— aromaatsed süsivesinikud, nt benseen ja polütsüklilised aromaatsed süsivesinikud;

— tahm ja muude osakeste heide;

— põlemata kütusest eralduv heide ning

— kõik muud asjakohased heited.

Süsinikmonooksiidi ja lämmastikoksiide käsitlevad standardsätted peavad olema kooskõlas Maailma Terviseorganisatsiooni (WHO) juhiste „WHO guidelines for indoor air quality: selected pollutants" ([1]) („WHO juhised siseõhu kvaliteedi kohta: valitud saastajad") ning keskkonnatervise kriteeriumite ([2]) viimase versiooniga.

Süsinikdioksiidi käsitlevad standardsätted peavad olema kooskõlas komisjoni direktiiviga 2006/15/EÜ ([3]).

1.5. **Ohutusteave, kasutusjuhend ning tootja ja importija identifitseerimine**

Üldnõuded

Ohutusteave koos tootja ja importija nimega tuleb esitada korstnata piirituskaminal või selle pakendil või kasutusjuhendis.

Standardis tuleb täpselt märkida, millised ohutusjuhised peavad olema tootel ning millised hoiatused ja juhised võivad olla kasutusjuhendis või pakendil.

Ohutusteave tuleb esitada kamina jaemüügikoha riigikeeles või -keeltes. Teave esitatakse ühes pidevas jaos igas keeles ning see ei tohi olla katkestatud muu tekstiga. Teises keeles esitatud lisateave ei tohi nõutavast teabest kõrvale juhtida.

Kaminal esitatav teave peab olema nähtav, loetav ja kustumatu, kas kirjutatud alalisele märgisele või trükitud vahetult seadmele.

Ohutusteave

Ohutusteave tuleb hästi nähtavalt ja selgelt esitada kasutusjuhendis või pakendil, ning kui see on standardis ette nähtud, korstnata piirituskaminal. See teave peab sisaldama vähemalt järgmist:

— „Kasutage ainult kasutusjuhendis ettenähtud kütuseliiki ja -koguseid."

— „Kasutage ainult hästi ventileeritud ruumis."

— „Ärge valage kütust seadmesse selle kasutamise ajal või kui seade on veel tuline."

— „Ärge täitke mahutit üle normi ja pühkige hoolikalt ära kogu maha läinud kütus, enne kui te seadme süütate."

— „Mitte kasutada tuuletõmbuses."

— „Ärge süüdake kuuma seadet."

— „Ärge liigutage seadet, kui see töötab."

— „Ärge jätke väikelapsi ja lemmikloomi valveta põleva kamina lähedusse."

— „Paigaldage, kasutage ja hooldage ainult vastavalt tootja juhistele."

Ratastega varustatud seadmetele tuleb paigaldada ka järgmised juhised: „Lukustage alati pidurid enne kamina kasutamist."

Lisaks tuleb märkida kamina paigaldamise vähim ohutu kaugus süttivatest materjalidest.

([1]) World Health Organization, 2010: http://www.euro.who.int/en/health-topics/environment-and-health/air-quality/publications/2010/who-guidelines-for-indoor-air-quality-selected-pollutants.
([2]) http://www.who.int/ipcs/publications/ehc/ehc_alphabetical/en/index.html.
([3]) Komisjoni direktiivi 2006/15/EÜ, 7. veebruar 2006, millega kehtestatakse töökeskkonna ohtlike ainete soovituslike piirnormide teine loetelu, et rakendada nõukogu direktiivi 98/24/EÜ, ning millega muudetakse direktiive 91/322/EMÜ ja 2000/39/EÜ (ELT L 38, 9.2.2006, lk 36).

Kasutajaid tuleb teavitada kütuste märgistamise tavadest, eelkõige sellest, millist teavet erinevate kütuste omaduste kohta edastatakse nende märgistusel.

Kirjalikule ohutusteabele võib lisada sobivad piktogrammid, kui see on standardis lubatud.

Kasutusjuhend

Korstnata piirituskaminaga peab kaasas olema kasutusjuhend, milles peab olema järgmine teave:

— nõutav (vähim) kaugus põletist, kuhu võib paigaldada korstnata piirituskamina süüteseadme;

— nõutavad seina (või muu konstruktsiooni) omadused korstnata piirituskamina seinale paigaldamiseks, sh juhised soojusventilatsiooni jaoks vajalike õhuvahede kohta;

— nõuded furnituurile, mida kasutatakse seinale paigaldatavate korstnata piirituskaminate kinnitamiseks (ja vajaduse korral vabalt seisvate kaminate puhul);

— nõuded vabalt seisvate piirituskaminate asukoha ja struktuurilise ümbruskonna kohta, eelkõige põranda kohta, ja kui see on asjakohane, lae kohta, ning

— nõuded seina kohta, millele korstnata piirituskamin paigaldatakse; sealhulgas tuleb konkreetselt märkida seinatüübid, mille puhul tuleb olla eriti hoolikas, nt kips- või puitseinad.

Lisaks tuleb kasutusjuhendis esitada järgmine teave:

— kütusetüüp (-tüübid), mida võib kasutada, ja kütuses lubatud lisandid, et tagada korstnata piirituskamina ohutu põlemine ja vastavus heite piirnormidele;

— ruumis vajalik ventilatsioon;

— vähim ohutu kaugus süttivatest materjalidest, kuhu kamina võib paigutada, ning

— ruumi vähim suurus või põranda vähim pindala.

Lisaks tuleb kasutusjuhendis:

— selgitada, kuidas panna kütust korstnata piirituskaminasse (ja hoiatada kasutajaid mitte valama kütust tulisesse kaminasse);

— selgitada, kuidas ohutult ladustada kütust, ja osutada siseruumides ladustamise piirangutele, mis on kehtestatud riiklike ja/või piirkondlike õigusaktidega riigis, kus seadet turustatakse;

— selgitada, kuidas kustutada korstnata piirituskaminat;

— anda teavet asjakohaste tulekustutusseadmete kohta ja soovitada, et sellised seadmed asuksid kamina läheduses;

— hoiatada korstnata piirituskamina kasutamise eest tuuletõmbes;

— anda juhiseid kamina ohutuks süütamiseks ja taassüütamiseks;

— hoiatada kuuma korstnata piirituskamina süütamise eest ning

— anda kasutajatele teada, et korstnata piirituskaminat ei tohi liigutada selle kasutamise ajal ja et kui sellel on rattad, tuleb need kamina kasutamise ajaks lukustada.

Tootja ja importija andmed

Tootjad ([4]) märgivad oma nime, registreeritud kaubanime või registreeritud kaubamärgi ja kontaktaadressi kas korstnata piirituskaminale või pakendile ja kaminaga kaasas olevasse dokumenti.

([4]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. juuli 2008. aasta otsuse nr 768/2008/EÜ (toodete turustamise ühise raamistiku kohta ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu otsus 93/465/EMÜ (ELT L 218, 13.8.2008, lk 82)) I lisa R1. peatüki artiklis R1 esitatud tähenduses.

Samuti märgivad nad tootele teabe, mis võimaldab toodet kindlaks teha (seeria või partii number).

Importijad ([5]) märgivad oma nime, registreeritud kaubanime või registreeritud kaubamärgi ja kontaktaadressi kas korstnata piirituskaminale või pakendile ja kaminaga kaasas olevasse dokumenti. Kui importija peaks avama pakendi ainult selleks, et lisada nõutav teave tootele endale, on piisav märkida nimi, registreeritud kaubanimi või registreeritud kaubamärk ja kontaktaadress pakendile või kaminaga kaasas olevasse dokumenti.

([5]) Vt joonealune märkus 4.